

เวทีเสวนาเรื่อง ร่าง พรบ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

	เวทีขอนแก่น	เวทีโคราช
วันที่จัด	12 ธันวาคม 2557	13 มกราคม 2558
สถานที่จัด	วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น ม.ขอนแก่น	ห้องประชุมหอการค้าจังหวัด นครราชสีมา
จำนวนผู้เข้าร่วม	34 คน (หญิง 10 คน ชาย 24 คน)	44 คน (หญิง 23 คน ชาย 21 คน)
องค์ประกอบ ผู้เข้าร่วมเสวนา	<u>จากภาคอีสาน</u> ตัวแทน อบต. เทศบาล ข้าราชการ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม นักธุรกิจ สภาอุตสาหกรรม สื่อมวลชน NGO ตัวแทน สปช.	<u>จากจังหวัดนครราชสีมา</u> ตัวแทน อบต. เทศบาล ข้าราชการ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม นักธุรกิจ สภาอุตสาหกรรม สื่อมวลชน ศิลปินแห่งชาติ

สรุปข้อสังเกต ข้อห่วงใย (1)

- เห็นความจำเป็นเรื่องของภาษีที่รัฐ/อปท. ต้องจัดเก็บจากผู้มีโอกาสใช้ทรัพยากรที่ดิน เพื่อจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น แต่.....

- ไม่มั่นใจว่า พรบ.นี้ จะ
 - สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำได้
 - มีส่วนทำให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดิน

เพราะคนไม่เคยต้องเสียก็ต้องเสีย คนมีที่ดินมาก กลับเสียภาษีน้อยกว่า / ได้ลดหย่อนมากกว่า คนมีที่ดินน้อย (จากการกำหนดการลดหย่อน 50 % หรือไม่เกิน 1 ล้านบาท)

- อัตราภาษีสูงมากเกินไปและน่ากลัว

เพราะ ราคาที่ดินสูงมากขึ้นทุกปี ภาษีก็สูงตามแต่ประชาชนคนเล็กคนน้อยส่วนใหญ่ยังมีรายได้เท่าเดิมหรือน้อยกว่าเดิม

- การเก็บภาษีตามพรบ.นี้ จะกลายเป็นต้นทุนและทำให้ประชาชนทั่วไปต้องแบกรับภาระต้นทุนที่เกิดขึ้นจากภาษีที่เพิ่มขึ้น

เพราะ เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างผลัดภาระให้ผู้เช่าหรือผู้บริโภคร เช่นบวกในค่าเช่า / ค่าบริการต่าง ๆ

ผู้ประกอบการ ผลัดภาระให้ผู้บริโภค โดยบวกในต้นทุนการผลิต

สรุปข้อสังเกต ข้อห่วงใย (2)

- พรบ.นี้ อาจจะมีส่วนในการทำให้
 - ชุมชนดั้งเดิมสูญหาย
 - เกษตรกรหรือประชาชนทั่วไปมีโอกาสสูญเสียที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากขึ้น

เพราะ อยู่ไม่ได้ + ไม่สามารถจ่ายภาษีได้ ต้องหนีไปหาที่อยู่ใหม่ เมื่อ

- *ที่ดินและทรัพย์สินเพื่อการอยู่อาศัย ที่ได้รับคกทอดมา มีมูลค่าเพิ่มขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจ*
- *เมื่อความเจริญคึกคักมาถึงชุมชนที่อยู่อาศัยดั้งเดิม ทำให้อยู่ ๆ มูลค่าของที่ดินและทรัพย์สินปรับขึ้นจากเดิมหลายเท่าตัว (เช่น จากสลัม อยู่ ๆ ก็มีห้างใหญ่มาตั้งอยู่รอบบ้าน และ/หรือที่ดินกลายเป็นที่ตาบอด ฯลฯ)*

- พรบ.นี้ จะกระทบต่อชาวบ้านและประชาชนจำนวนมาก

เพราะทำให้บุคคลทุกคนที่มีบ้านเรือนสิ่งปลูกสร้างเป็นที่อยู่อาศัยต้องเสียภาษี

- **ทำอย่างไรจะไม่กระทบคนที่อ่อนแอ หรือผู้ไม่มีความสามารถในการเสียภาษี เช่น คนไม่มีรายได้ คนชรา คนจน คนพิการ เกษตรกร**
- **ทำอย่างไรไม่ให้เกิดความเดือดร้อนจนเกิดกบฏประชาชน**

- ทำอย่างไรให้ประชาชนรู้ว่า เก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้วเอาไปทำอะไร เอาไปพัฒนาชุมชนเรื่องอะไรบ้าง (ระบุเป็นรูปธรรม-ชัดเจน)

สรุปข้อสังเกต ข้อห่วงใย (3)

- เรื่องนิยามและรายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งปลูกสร้าง ยังไม่ชัดเจน
- การกำหนดฐานภาษีที่ดิน สิ่งปลูกสร้างไว้กว้าง ๆ คือ พื้นที่เกษตรกรรม ที่อยู่อาศัย และอุตสาหกรรม นั้นอาจจะไม่ครอบคลุม และจะทำให้มีปัญหาในการ
 - การกำหนดอัตรา
 - การกำหนดข้อยกเว้น/ลดหย่อน
 - การจัดเก็บ
- ใครเป็นผู้ประเมินมูลค่าที่ดินสิ่งปลูกสร้าง และใช้เกณฑ์อะไรในการประเมิน
 - ราคาประเมินกลางแตกต่างจากราคาซื้อขายจริงในตลาด ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงปัจจุบัน
 - จะประเมินอย่างไรให้เกิดความเป็นธรรม ในเมื่อที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความแตกต่างกันหลายด้าน เช่น
 - ~ ความเป็นเมืองและชนบท
 - ~ ความแตกต่างในการใช้พื้นที่
 - ~ ความแตกต่างของสิ่งปลูกสร้าง ประเภท / ลักษณะ / วัสดุที่ใช้ ฯลฯ
 - จะมีการหักค่าเสื่อมราคาหรือไม่?
 - ถ้าท้องถิ่นเป็นผู้ประเมิน อาจเกิดความยุ่งเหยิง เพราะอาจจะมีการลำเอียง (เลือกปฏิบัติ) อาจจะเกี่ยวข้องัพัวพันการเมือง เรื่องการเป็นหัวคะแนน เรื่องฐานเสียง ฯลฯ

คำถามค้างคาใจ

- ท้องถิ่นมีความพร้อมในการจัดเก็บขนาดไหน
- ประชาชนเห็นด้วยกับอัตราภาษีที่กำหนดหรือไม่ ฯลฯ
- แผนที่ภาษีมีหรือยัง ปัจจุบันข้อมูลเรื่องแปลงที่ดินไม่ทันสมัยพอที่จะสนับสนุนการจัดเก็บเป็นรายแปลง
 - *ตย. เทศบาลนครสุราษฎร์ฯ มีข้อมูลดี ทำให้เก็บภาษีได้มากขึ้นปีละ 10 ล้านบาท*
- ท้องถิ่นจะจัดเก็บอย่างไรให้ครบถ้วน เพราะความรับผิดชอบของผู้เสียภาษีต่างกัน (*กรณีภาษีบำรุงท้องที่นั้น ยืนยันได้ว่าชาวบ้านและเกษตรกรนั้นจ่ายดีมากกว่าข้าราชการและธุรกิจ*)
- ความเข้าใจเรื่องกฎหมายและการกำหนดราคาของท้องถิ่นมีข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนหรือยัง เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าใจและเตรียมรับกับต้นทุนที่จะเกิดขึ้นได้
- จะประกาศอัตราภาษีล่วงหน้านานแค่ไหน? กี่เดือน?
- พื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ต้องจัดเก็บหรือไม่? หากเก็บจะเก็บอย่างไร ?
- การเช่าซื้อ ต้องผ่อนชำระ ต้องเสียดอกเบี้ยธนาคาร แล้วยังจะต้องเสียภาษีอีกไหม?

ข้อเสนอแนะ(1)

- ให้มีการแปลงสารของ พรบ.เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายสำหรับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปที่ไม่สันทัดเรื่องกฎหมายภาษี
- มีการกำหนดฐานภาษี อัตราภาษี ที่ละเอียดและชัดเจนมากขึ้น
- มีเกณฑ์ของผู้ที่ได้รับการลดหย่อน/การยกเว้นให้ชัดเจน คำนึงถึงกลุ่มชายขอบ กลุ่มเปราะบางทางสังคมด้วย
- มีการจำกัดการถือครองที่ดิน กำหนดให้เกิน 50 ไร่ ต้องเสียทวีคูณ (ใช้อัตราก้าวหน้า)
- หากเก็บทุกคนเหมือนกันหมด ก็ควรเก็บหน่วยงานของรัฐด้วย
- มีตัวช่วยให้กับประชาชน เช่นคลินิกภาษี
- ตั้งเป็นกองทุน แทนเงินอุดหนุนจากส่วนกลาง
- ให้มีบทเฉพาะกาลแยกประเภทเฉพาะที่ดิน สิ่งปลูกสร้างที่เอาไปทำประโยชน์เกิดรายได้ ที่จะต้องเสียภาษี
- ผู้ประเมินมูลค่า ผู้กำหนดอัตราภาษีควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และ มีการประชาพิจารณ์
 - *ดย. เสลภูมิ ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดอัตราภาษี เพิ่มจาก 4 บาท เป็น 7 บาท/ไร่*

ข้อเสนอแนะ(2)

- มีการจัดทำผังเมืองทำกำหนด/แบ่งเขตการใช้พื้นที่ที่ชัดเจนให้ประชาชนรับรู้ และใช้ผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ
- คณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด คณะกรรมการวินิจฉัยและอุทธรณ์การประเมินภาษี ควรมีภาคประชาชน ภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วย
- ท้องถิ่นควรเตรียมพร้อมด้านเทคโนโลยีให้พร้อมบริการทันทีที่ประกาศใช้ พ.ร.บ. เพื่อการบริการที่รวดเร็ว แม่นยำ และมีจุดบริการรับชำระภาษีที่สะดวก หลากหลายช่องทาง เช่นจ่ายผ่านธนาคาร ฯลฯ
- ให้เก็บภาษีป้ายโฆษณาเป็นรายได้ท้องถิ่นด้วย
- ให้มีการแสดงข้อมูลต่อสาธารณะว่า ใคร เสียภาษีอะไร และเท่าไร ?
(จะให้เห็นกันว่าเสียภาษีเหมือน ๆ กันไหม ใช้เกณฑ์เดียวกันหรือเปล่า?)
- ให้นำเอากฎหมายภาษีเดิม (ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่) มาปรับปรุง (update) โดยปรับเปลี่ยนวิธีคำนวณค่ารายปีให้เป็นธรรม โดยคิดจากอัตราค่าเช่าจริง ๆ ปรับข้อยกเว้นเดิม 5 ไร่ ลงเหลือ 1 ไร่ และเพิ่มอัตราต่อไร่ขึ้น เป็น 10 บาท 20 บาท ซึ่งสามารถสร้างความเป็นธรรมได้มากกว่าและสามารถขยายฐานภาษีไปในตัว
ดีกว่าเอาตามมูลค่าทรัพย์สินและต้องปรับทุก 4 ปี
(ถ้าเป็นอย่างร่างพ.ร.บ. นี้ ชาวบ้านคงต้องขายที่หมด แล้วที่ดินก็จะตกไปอยู่ในมือของนายทุนแน่นอน)